

Preek gehouden door ds. Jaap Bakker, Feanwâlden,
op zondag 4 november 2018 in de Agneskerk te Goutum.

Schriftlezingen: Job 19, 23-27
Marcus 12, 18-27

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

November is de maand van het einde, veel meer dan de decembermaand. Het is de laatste maand van het kerkelijk jaar en in de eerste daarvan (december dus) vieren we juist de geboorte van Jezus, die als het Licht der wereld naar ons toegekomen is.

Deze maand begint met allerheiligen en allerzielen, en op de laatste zondag van het kerkelijk jaar – dit jaar op zondag 25 november – noemen we de namen van hen die ons in geloof, in vertrouwen zijn voorgegaan.

Op deze zondagen luistert de kerk vanouds naar de afscheidsgesprekken van Jezus met zijn leerlingen, en dan gaat het over het einde aller dingen. Voor veel mensen zijn dat bijzonder sombere dingen. Bij het woord “einde” denken ze aan de dood en de ondergang. Dat wil niet zeggen dat die begrippen taboe moeten zijn, want ze zijn natuurlijk realiteit. Ook bij de mens is het zo, zoals Paulus zegt, dat z'n aardse huis wordt afgebroken. Dat kan pijn betekenen en verdriet. Maar in de christelijke kerk heeft het woord “einde” toch ook altijd een lichtende klank gehad. “Einde” heeft in de bijbel ook altijd de klank van “voleinding, voltooiing”. Laat mij, Here, mijn einde kennen: doe mij weten dat mijn leven een doel heeft, dat het zin heeft, een bedoeling, een bestemming zodat het voltooid, voleindigd mag worden in Uw Rijk. Het einde aller dingen betekent dan ook een broen van troost en inspiratie. Het was dus alles niet tevergeefs wat we deden en geloofden. Onze werken waren niet “ijdel in de Heer” om met Paulus te spreken. Niet ijdel in de Heer, n.l. in verbondenheid met die Heer, die hier ons leven zo radicaal kwam delen, die zo zeer naast ons is gaan staan dat het vóór ons werd, ons ten goede. En Hij heeft ons beloofd om op al onze moeilijke zaken terug te komen om ze eens naar de voleinding, naar de voltooiing te brengen. En aan Hem mogen we denken als de dagen steeds korter worden en als het donker nog duisterder wordt. Hij staat immers garant voor dat einde da teen nieuw begin is, en dat ons hier en nu en telkens weer tot een nieuw beginnen wil inspireren en bemoedigen.

In het evangelie van deze zondag komen de Sadduceeën met een bizarre vraag bij Jezus.

In het boek Deuteronomium is er een wet die voorschrijft dat wanneer een getrouwde man sterft zonder kinderen achter te laten dat dan zijn broer met de achtergelaten weduwe trouwt. Dat is bedoeld om het menselijk leven zo goed mogelijk door te laten gaan. Je leeft naar oud-testamentisch besef voort in je kinderen, in hen ben je verbonden met de toekomst van de Messias. En de bedoeling van deze wet is ook dat de weduwe niet onverzorgd achter zal blijven. De Sadduceeën stellen naar aanleiding van dit voorschrift de volgende vraag. Er waren eens zeven broers – het getal van de volheid – de eerste stierf, vervolgens de tweede enz.

Geen van de zeven kreeg nakomelingen. Het laatst van allen stierf de vrouw. Met wie zou die vrouw bij de opstanding getrouwd zijn? Want alle zeven zijn toch met haar getrouwd geweest. Het zal toch ook voor Jezus duidelijk zijn dat dit volstreekte onzin is?

Het is een klein kunstje om met een dwaas voorbeeld het geloof belachelijk te maken.

En hier komen de Sadduceeën met een vraag die geen vraag is. In het geloof moeten wij leren de juiste vragen te stellen, dan pas kom je verder op de weg van geloven, hopen en liefhebben. U kent blijkbaar de Schriften niet en evenmin de macht van God, antwoordt Jezus. Want al de Schriften betuigen dit éne: bij deze God zijn uitkomsten tegen de dood.

Met een beroep op Mozes belijdt Jezus zijn geloof in Gods trouw door de dood heen. Want God die ons bij name kent, laat ons niet meer los.

Luther: “Mijn kracht is niet mijn kracht, nee: de Heer is mijn kracht”. Niet ons geloof of ongeloof bepaalt wat denkbaar of mogelijk is, maar Gods geloof in ons.

Voor wie uit dat besef leeft blijven er nog genoeg zinnige vragen over. Maar voor wie zich gekend weet door God voor hem/haar gaat de poorten van het paradijs al open, nu al (Luther).

Vanwege 31 oktober, hervormingsdag, wil ik hier graag stelling 62 citeren uit de 95 stellingen van Luther, waarmee hij een dispuut, een discussie wilde uitlokken.

“De ware schat der kerk is het hoogheilig evangelie van Gods glorie en genade”.

Een schat, géén bezit, maar een schat, een geschenk en daar zul jij op jouw beurt graag iets van willen doorgeven naar anderen toe.

In zijn discussie met de Sadduceeën is het voor Jezus geen vraag of er opstanding is uit de dood. Maar wel over de vraag hoe het zal zijn. Daar wordt niet meer gehuwd of ten huwelijk genomen, want dat hoort tot de wereld die voorbijgaat. Daar zal het zijn: God alles in allen. En dat maakt al onze verhoudingen maar heel betrekkelijk. Dan zijn mensen als engelen in de hemel, dienstbaar een God en aan elkaar. “God roept in een nieuw bestaan”, maar hoe? Dat mogen we met een gerust hart aan God zelf overlaten. En dan roept Jezus het verhaal van de roeping van Mozes in herinnering. De aartsvaders Abraham, Izaäk en Jacob zijn allang gestorven als Mozes midden in de woestijn is. En dan midden in de woestijn: de doornstruik die in brand staat maar toch niet door dat vuur wordt verteerd. “Ik ben de God van Abraham, Izaäk en Jacob”. Met andere woorden: voor God zijn zij niet gestorven maar leven zij. Zij zijn in Gods liefde bewaard. “Voor Hem leven zij allen”. De Schrift legt getuigenis af van de levende God die hoop en vertrouwen geeft aan mensen die zich verloren voelen. De mensen die geen leven hebben zullen opstaan en leven...

In het boek Job horen we hoe Job worstelt met God en hoe hij in al zijn vragen en zoeken weigert om God los te laten. In het gedeelte dat we gelezen hebben horen hoe Job vanuit een diepgaand verlangen een krachtige belijdenis uitspreekt. Schrijf het op de rots: God zál mij verlossen, en uiteindelijk zal Hij komen om mij recht te doen. En ik zal de Eeuwige zien en dan zal ik aanschouwen vast ik nu nog niet kan doorzien.

Aan het eind van dit bijbelboek ontvangt Job zijn zozeer afgesmeekte zegen waar hij in deze belijdenis zo hartstochtelijk om vraagt. Maar dit bijbelboek zegt ons ook dat wij Gods wegen niet kunnen narekenen, hoe graag we dat misschien ook zouden willen.

De bijbel geeft geen antwoorden, maar wel woorden waaraan we ons mogen toevertrouwen, woorden die ons willen dragen zoals ze de eeuwen door mensen hebben gedragen.

Ik ben de God van Abraham, Izaak en Jacob, en ik wil ook jullie God zijn, de levende God aan wie je je mag toevertrouwen en bij wie je je geborgen mag weten voor tijd en eeuwigheid. Want: Vriendschap met de Eeuwige is eeuwige vriendschap.

Dan kunnen we tenslotte zingend bidden en biddend zingen:

God, laat ons staan als Mozes hier
hoog in uw zonneschijn,
en geen Jordaan, geen doodsrivier
zal scheiding voor ons zijn. (Lied 753: 6)

Dan kun je het ook volhouden, dan kun je volharden – totdat Hij komt om alles te voltooien in zijn Naam,

in de Naam van de Vader, en van de Zoon, en van de Heilige Geest.

Amen.

